

ЄВРОПА 16.01.2024 | Даніель Фройнд

Тільки не він!

Головування Угорщини в ЄС становить серйозну загрозу для європейської демократії. Коли Орбан отримує владу, то неодмінно нею зловживає.

Менш ніж за пів року настане черга Угорщини головувати в Раді ЄС. Саме так. З 1 липня прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан опиниться на чолі Європейського союзу на термін у шість місяців.

Це людина, яка перетворила Угорщину на автократію, запровадила в європейській політиці концепцію «неліберальної» демократії та зробила з Угорщини мафіозну державу. Людина, міністри якої потискали руки представникам Кремля частіше, ніж будь-який інший уряд ЄС, і яка надмірно зловживає своїм правом вето на європейському рівні, щоб вимагати від ЄС грошей. І саме ця людина відповідатиме за встановлення порядку денного ЄС у наступні тижні після виборів до ЄС, коли будуть розподілятися найвищі посади, ухвалюватимуть рішення щодо п'ятирічного плану роботи Комісії та коли, що не менш важливо, Дональд Трамп проводитиме другу кампанію за президентське крісло.

Для Європи це жахливі перспективи. Але це ще не остаточно. Проблему Орбана можна вирішити політично, про що Європарламент уже попросив членів ЄС. Ще в червні 2022 року було прийнято резолюцію, яка поставила під сумнів, чи зможе Угорщина належним чином головувати в Раді. Члени Європейського парламенту доручили Раді «якнайшвидше знайти належне рішення».

Серйозна загроза для демократії та безпеки в Європі

З того часу це питання не вирішувалося фактично ніяк. Як зазначила Комісія у відповіді на моє письмове запитання, надіслане у вересні минулого року, «між Комісією та представниками уряду Угорщини вже було проведено кілька зустрічей» з метою підготовки до того ж таки головування. За словами Комісії, мета цих зустрічей –

«просувати порядок денний ЄС і сприяти роботі інституцій ЄС щодо законодавчих і незаконодавчих питань». Таким чином, попри те, що Європарламент неодноразово висловлював свої застереження щодо головування Угорщини, Орбан уже формує порядок денний ЄС на цей рік.

Стверджується, що нібито ризики головування Угорщини обмежені. Оскільки лише за три тижні до того відбудуться вибори до Європарламенту, то Європарламент, Єврокомісія та Рада ЄС практично не будуть вести переговори щодо законодавства, а отже, в Орбана та його уряду буде не так багато можливостей залишити свій слід у законодавстві ЄС. Але це хибна аргументація. Головування Орбана становить серйозну небезпеку для європейської демократії, оскільки це відбувається в той час, коли формується порядок денний усього Європейського союзу на наступні п'ять років. Міністри Орбана головуватимуть на тих самих зустрічах, на яких визначається курс на майбутнє Європи.

Крім того, під час головування Угорщини в Раді будуть відбуватися вибори у США, що не менш тривожно. Орбан неодноразово чітко давав зрозуміти, що він підтримує свого авторитарного брата по духу Дональда Трампа. А його уряд звинувачував адміністрацію Байдена в незаконному втручанні у вибори в США. А що, як Трамп ще раз спробує здійснити державний переворот? Якою була б реакція Європи, якби це вирішував Орбан? Як Європа може бути об'єднаною, якщо на засіданнях Ради головуватимуть друзі відкритих ворогів Європейського союзу – Владіміра Путіна і Дональда Трампа?

Коли йдеться про європейську політику, чимало урядів країн – членів ЄС люблять відкладати, ігнорувати проблеми чи знецінювати найтерміновіші політичні проблеми, якщо щодо них не було досягнуто консенсусу. Але з Орбаном так не вийде.

Автократичне правління Віктора Орбана в Угорщині та його право вето в Раді становлять серйозну загрозу для безпеки європейських громадян. І якщо Європейський союз не вживе заходів до липня, ми будемо вимушені надати йому ще більше повноважень. На карту поставлено забагато, щоб просто сподіватися, що якимось воно буде. Необхідно створити передумови, які не дозволять авторитарному уряду Орбана очолити Європейський союз. І ці передумови не обов'язково мають бути політичними.

Наразі уряд Орбана потрапив під дві процедури санкцій через системні порушення верховенства права: процедуру статті 7, яка зрештою може призвести до позбавлення права голосу, вимоги верховенства права, через що ЄС заморозив фінансування для Угорщини в розмірі понад 6 млрд євро. Уряди ЄС цілком можуть постановити, що країна – член ЄС, на яку накладено санкції не просто за однією, а за *двома* процедурами щодо верховенства права, не здатна очолити Раду. Порядок головування країн-членів також можна змінити рішенням кваліфікованої більшості. Це не обов'язково мало б виглядати, як покарання. Натомість головування Угорщини просто було б відкладене – поки у країні не почнуть функціонувати демократія та верховенство права.

Коли йдеться про європейську політику, чимало урядів країн – членів ЄС (якщо не всі) люблять відкладати, ігнорувати проблеми чи знецінювати найтерміновіші політичні проблеми, якщо щодо них не було досягнуто консенсусу. Особливо коли йдеться про якийсь захід, якого вони бояться щодо самих себе, є спокуса просто потягнути час. Але з Орбаном так не вийде. На саміті Європейської ради в грудні минулого року прем'єр-міністр продемонстрував, що він удосконалив мистецтво зловживати владою в Європі. Йому вдалося поставити вимогу, щоб ЄС виділив Угорщині 10 млрд євро, і при цьому за ним зберігається низка вето. Висновок очевидний: коли Орбан отримує владу, то неодмінно нею зловживає. Він її використає на шкоду Європейському союзу. Настав час нарешті покласти цьому край.

Переклад з англійської Наталії Сліпенко



Даніель Фройнд

Даніель Фройнд (Daniel Freund) – член Європейського парламенту від Партії зелених.



